

Un migdia d'abril en un control d'accés a la seu de TVE a Prado del Rey de Madrid. Estàvem tranquils perquè ja havíem superat amb èxit els tràmits que t'identifiquen com a Empresa legal, Diagonal TV. Ens vam dirigir a la persona de seguretat i li vam dir que «todavía quedaba por llegar Benet i Jornet». Després de consultar els seus papers, l'home ens va mirar amb cara de sorpresa i va preguntar: «¡Ah!, ¿pero vendrán los dos?». Efectivament, s'hi van presentar tots dos, «en Benet» i «en Jornet», i gràcies a aquest desdoblament és probable que moltes vegades en Benet hagi arribat a complir reptes força difícils, a cops impossibles, perquè potser allà on no arribava en Benet, ho feia en Jornet.

Parlar de tu Josep M. / Papitu / Benet / Benet i Jornet, intentant explicar coses comunes i vivencials, és força complicat. La diversitat amb què se't pot anomenar ja diu alguna cosa sobre aquesta complexitat. A Diagonal TV tothom et deia Papitu amb una certa recança. Josep M. és, però, massa formal, i Benet i Jornet només l'hem utilitzat per parlar de tu amb altres persones. Finalment, va quedar com una cosa natural: «en Benet», encara que no sabem si

aquesta opció ha estat o no prou del teu gust. Dins de l'en que acompanya el cognom, creiem que hi ha implícit tot el món que constitueix el teu entorn, la teva manera de ser o de relacionar-te. Com pots veure, tot i que ets amant de la senzillesa i la simplicitat, parlar només dels teu nom ja diu molt de la probable complexitat del teu món.

Se'ns va obrir la llum quan, a punt d'escriure aquestes línies, pels teus 70 anys, «jmbi70», va aparèixer el teu llibre *Material d'enderroc*, però la llumeneta es va apagar aviat perquè et passes el 85% del temps dient que no vols parlar de tu. Excepte al final, quan dediques un capítol a fer-ho. De poc ens va servir. Però, pot ser sí que ens va orientar una mica. Perquè la fórmula que utilitzes al llibre, parlar dels altres que han tingut a veure amb tu, ens servirà per explicar coses que hem viscut conjuntament molt més des de la vessant professional, amb alguna de personal.

Molt temps enrere, abans de l'aventura audiovisual, amb el Grup de Teatre l'Ou Nou de Sant Andreu, vam estrenar diverses obres vinculades amb aquell teatre independent, de què tant es parla a *Material d'enderroc*. Això ens va permetre tenir ja els primers contactes amb dues persones que més tard s'han convertit en autèntics companys de

viatge en l'empresa comuna de l'audiovisual, Diagonal TV. En Rodolf Sirera i en Josep M. Benet i Jornet. D'en Sirera vam representar *El brunzir de les abelles*, que va significar el tret de sortida amb èxit de la nostra aventura teatral. D'en Benet vam muntar *Berenàveu a les fosques*, amb un notable èxit d'assistència de públic. A nosaltres ens va fer molta il·lusió i, en recordar ara l'interès que va despertar en el públic que va assistir-hi, pensem que aquella experiència teatral va ser l'embrió del nostre interès per explicar audiovisualment i en format de sèrie novel·lada la guerra i la postguerra del nostre país, com hem fet a *Temps de silenci* i *Amar en tiempos revueltos*, on en Rodolf Sirera, un dels nostres autors més admirats, ha jugat un paper importantíssim.

En la nostra relació i dins de TV3, hi ha sobretot un abans i un després de la producció de *Poblenou*. Tots en vam aprendre molt, d'aquella experiència. Nosaltres, convencent tothom que podríem fer una producció de gravació diària d'un capítol amb la suficient qualitat perquè ningú dels qui hi treballava no se'n sentís defraudat. Sobretot els guionistes i els intèrprets. Era molt important que no féssim un subproducte. En aquell moment, però, vas ser tu, Benet,

qui es va posar les piles i vas aconseguir que tot fos possible en crear i escriure amb el teu equip una història potent i atrevida, amb la qualitat necessària perquè tot el mecanisme funcionés i tingués sentit. No es tractava només, però, d'una qüestió de qualitat, que evidentment ho era, sinó de realitzar-ho també amb prou agilitat i rapidesa perquè la màquina no s'aturés en cap moment. Era la primera vegada que es produïa una cosa semblant, una sèrie diària i no hi havia ni a Catalunya ni a Espanya cap altre referent. I vas aconseguir un cop més el que t'havies proposat: dignificar el gènere. Per sort l'audiència ens va acompanyar. I, també per sort, ha continuat.

Abans però i després de fer-te l'encàrrec, també vas ser tu qui un bon dia de 1993 et vas presentar al despatx del departament de ficció de TV3 per entregar els quatre primers capítols de *Poblenou*. Tot TV3 l'estava esperant amb gran interès, volia conèixer l'embrió d'aquella cosa nova que havíem de començar. Com tu mateix expliques molt bé, ningú no sabia si ho sabríem fer i si realment ens en sortiríem. Després de les salutacions de rigor i un cop vas explicar la feinada que t'havia dut a pensar i escriure aquell primer treball, de sobte et vas posar les mans al cap

i vas exclamar: «M'he deixat els guions al taxi!!!!». Els guions que t'havies deixat al taxi eren un total de 160 pàgines mecanografiades dividides en quatre episodis i sense còpia. Encara no es treballava habitualment amb l'ordinador i molt menys encara amb el correu electrònic. Tots el esforços per localitzar aquell taxi que t'havia dut a TV3 van ser inútils. El material no va aparèixer mai. Quan tots estàvem, però, desfets i sense saber ben bé què fer, tu vas dir: «No us amoïneu, ho tornaré a fer, ens en sortirem!». I així va ser. Ajudat per les notes manuscrites i una bona part de memòria, quatre dies més tard vas presentar el que seria la primera pedra d'una aventura que ens ha fet viure tants bons moments, que encara continua, i va servir com a esperó i punt de referència per a la producció diària de ficció tant a Catalunya com a l'Estat espanyol. Després van venir *Rosa*, *Nissaga de Poder*, *Laberint d'Ombres...*

Tenacitat, força de voluntat, energia... Per tu no hi ha hores, ni descans, ni diumenges, ni festes de guardar. Quan s'ha de fer, s'ha de fer i prou! Això ha creat algun desajust o altre entre nosaltres i a vegades amb algun dels equips de guió. Però ja ho diu la dita: «Si no vols pols, no

vagis a l'era». Qui se'n va al llit amb genis, amb mal de cap s'aixeca. Això no sabem si ho diu algú o només ho diem nosaltres.

Les alegries més fortes i els disgustos més grans sempre ens han arribat a hores intempestives. Un dissabte a les 8 de matí o un diumenge a les 12 de la nit. Avorrida, avorrida... no es pot dir que ho hagi estat la nostra relació. Ja se sap, però, que, de la discussió i a vegades la controvèrsia, surt la llum.

Quan un dia vàrem decidir, ja des de Diagonal TV, entre tots que seria bo afrontar el repte de les adaptacions literàries en format audiovisual, tu, Benet, ens vas proposar, sense dubtar-hi ni un moment, *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda. També ens vas sorprendre amb uns papers que guardaves de la teva època de TVE, on al marge figuraven unes notes manuscrites de la pròpia autora. Un cop més, i amb la valentia o inconsciència que a vegades et caracteritza, vas dir: «Això ho faré tot sol». I ho vas fer. Vas escriure 13 capítols de 50 minuts i, tot disposant d'una mica més del pressupost habitual, vas fer una adaptació respectant al màxim els paràmetres de la producció amb un resultat que, sens dubte, podem

qualificar de magnífic. Una vegada més en Quixot-Benet assolía els seus objectius.

El Benet de *Ventdelplà* va tornar a ser el dels inicis. Diagonal TV havia de crear un nou format que permetés emetre dos capítols de 55 minuts a la setmana (cada dilluns i dimarts) amb continuïtat. Si funcionava, l'emissió no s'aturaria durant la temporada, exceptuant els dos mesos d'estiu. De nou vam ser els primers a experimentar un nou format. D'altra banda, havíem de mantenir la qualitat i l'interès per competir amb les cadenes estatals, que emetien sèries de ficció en el *Prime Time* nocturn, els mateixos dies en què ho fèiem nosaltres, però que disposaven de recursos i pressupostos molt superiors als nostres. Una altra vegada les històries d'esperit «benetià» van funcionar. Diguem-ho clar, però, vam topiar en el primer capítol. Vam tenir les nostres discussions i, si reobríssim el tema sobre l'enfocament de la sèrie, encara avui, potser, no ens posaríem d'acord. Cinc temporades. Sí, sí... ho sabem. Et va costar força i vas patir molt, conjuntament amb el teu equip de guió, per entregar el material. Com ja hem dit abans: dissabtes, diumenges, nits, dies... Però una vegada

més vas aplicar-te aquella frase que utilitzes en els moments més difícils «ens en sortirem!».

Hem compartit, durant uns quants anys, unes quantes pàgines viscudes, dins de l'àmbit del món audiovisual i això ens ha ajudat a comprendre'ns i coneixe'ns una mica més a tots plegats. Això sí, amb aquell patiment teu tan característic: «Soc dels que quan escriuen pateixen [...] M'agrada molt escriure teatre, compte; de fet, és l'única feina que de debò m'agrada. Però que m'agradi no vol dir que no pateixi. [...] Ni patir ni no patir no garanteix l'èxit de l'empresa. Malauradament, no. Ara no hi puc fer res, jo pateixo».

Gràcies Papitu. Gràcies «Benet».

JOAN BAS

JAUME BANACOLOCHA

Escrit, revisat i adaptat, publicat originalment al llibre *jmbi70* en motiu del 70è aniversari de Josep M. Benet i Jornet.